

Jordvern og de små stegs forbannelse

Oskar Puschmann, NIBIO

Melhus kom., Sør-Trøndelag.

Jordvernkonferansen, Stjørdal - 5. desember 2017.

Tiden leger alle sår - *eller hvem bryr seg og for hvor lenge?*

2002. Boligbebyggelse og landbruk.
Lena Mælen ved Melhus.
Melhus kom., Sør-Trøndelag.

Foto: Roald Dørum, Melhus kommune.

2017. Støyskjerm E6.

På gjenbesøk i barndommens landskap

1967. Løvenstad. Rælingen
kommune, Akershus.

Foto: Oskar Puschmann, sr..

2017.

Barndom i endring

- En utfordring for bonden

1977. Plankehytte ved Follo
Folkehøgskole. Vestby kom.,
Akershus. Foto: Kjell Ødegård (privat).

2017. Databarndom.

Gårdsutvikling basert på stedegne ressurser

1887. Stropa ved Suldalsosen.
Suldal kommune, Rogaland.

Foto: Axel Lindahl, Norsk Folkemuseum.

2017.

Jordbrukets naturlige avgang

2004. Plassen Slottstua.
Ski kommune, Akershus.

Foto: Oskar Puschmann, NIBIO.

2017.

Norsk jordbruk opprettholder stabile landskap

1968. Alstadhaug. Levanger
kommune, Nord-Trøndelag.
Foto & © Aune Forlag AS.

2004.

Sitat: «På 1950 og 60-tallet trengte man ikke å argumentere for landbruk. De fleste hadde nemlig en eller annen form for tilknytning til en gård»

- **Påstand:** Stadig flere kan mindre og mindre om norsk landbruk.
- **Mål:** Hvordan nå det store publikum?

Tilbakeblikk: For å forstå og verdsette våre røtter

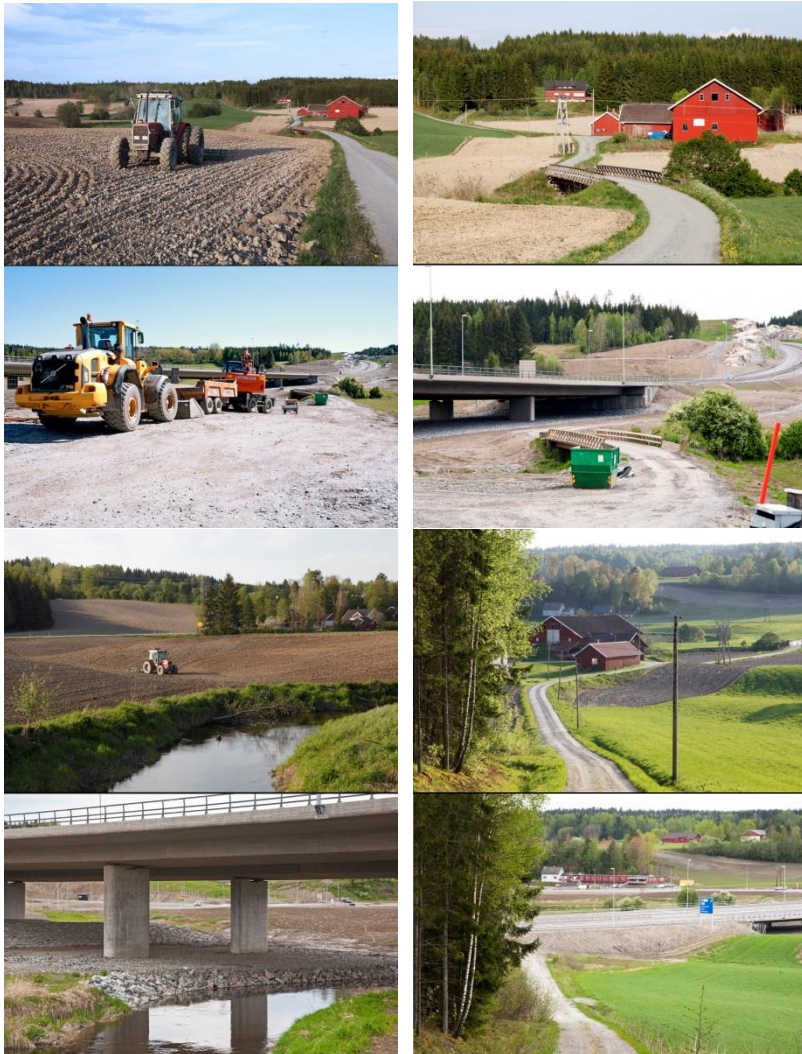
1889. Havreskjæring på Fossheim. Jølster kommune, Sogn og Fjordane. Foto: Axel Lindahl, Norsk Folkemuseum.

2012.

Tilbud til Aftenposten

- Nasjonal jordvernkonferanse
- Internasjonal jordvern-guru til Oslo
- Oppsiktsvekkende bilder

Nye Ets i Hobøl i Østfold. FOTO: OSKAR PUSCHMANN, NIBIO

Både fra Hamvikjølet i Nordland. FOTO: JUNE FORLUG & OSKAR PUSCHMANN, NIBIO

Jordbruksarealer på størrelse med arealet innenfor Ring 2 i Oslo er bygget ned hvert år siden 2004.

Store arealer matjord bygges ned rundt byene

INNENRIKS

FREDVIGS BRATHEN

Nesten 100.000 dekar (100 kvadratkilometer) jordbruksareal, eller matjord, er bygget ned i perioden 2004-2015.

Det viser rapporten Nedbygging av landbruket fra Statistisk sentralbyrå (SSB) og Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO).

Hvert år i perioden 2004 og 2015 er et jordbruksområde på størrelse med arealet innenfor Ring 2 i Oslo (8000 dekar) blitt borte, til fordel for veier og boliger.

Det er første gang man tallfester faktisk nedbygging av jordbruksareal og dyrkbare jord.

Best matjord rundt byene Felles for mye av nedbyggingen i alle fylkene er at det skjer nær tettsteder i sterk vekst i og rundt storbyer.

Av jordbruksarealer som er byg-

get ned innenfor tettstedene gikk 45 prosent til boligområder og 31 prosent til ulike typer av tjeneste- og næringsbygg.

Fra gammelt av ble byer og tettsteder etablert der den beste matjorden var, fordi det ga kort vei fra jord til bord.

Før-etterbilder Oskar Puschmann, fotograf og landskapsgeograf ved NIBIO, har siden 2002 tatt bilder av matjord som forsvinner til fordel for veier og boliger i forbindelse med NIBIOs prosjekt «Tilbakelikk - norske landskap i endring».

– For å få til disse før-etterbildene må vi vite hva som skal skje på et sted og ta bilder der før de begynner utbyggingen. Det er først da det blir tydelig hvor mye matjord som faktisk blir bygget ned, sier Puschmann.

Under press Derfor er mange av de beste produktionsarealene enten allerede nedbygd, eller er under press for

nedbygging når tettstedene breier seg utover, sier Wenche Dramstad, landskapsforsker og økolog i NIBIO.

– Folk er blitt mer bevisst på hvor maten kommer fra og hva den har vært gjennom. Samtidig ser fortsatt mange på jordbruksareal som en særinteresse for bondene. De tenker ikke på at vi ikke har noen garanti for å få mat sentil langveit fra i fremtiden.

– Inntil vi vet med sikkerhet at dagens metode for matproduksjon kan erstattes av noe annet, bør vi ikke risikere å stå uten evne til å kunne produsere mat fordi det ikke finnes egnet jord igjen, mener Dramstad.

Jordbruksarealer utgjør bare 37 prosent av Norges landareal.

Mest borte i Rogaland Rogaland utpeker seg som fylket med desidert mest nedbygging.

Av de 37.600 dekar jordbruksareal som ble bygget ned i perioden 2004-2015, ble hele 15.900 dekar bygget ned i Rogaland alene.

Det er nesten dobbelt så mye som i Hedmark (8800 dekar) på annenplass og Sør-Trøndelag (8400 dekar) på tredje.

Et samlet stortingsvedtak i 2015 er å sette grense på 4000 dekar årlig for samlet omdisponering, det vil si nedbygging, som det er en ny nasjonal jordvernstrategi.

Målet på 4000 dekar skal innarbeides innen 2020.

God matjord blir borte Geir-Harald Strand, utredningsleder ved NIBIO sier at 70 prosent av arealet som er bygget ned, som det finnes kvalitative data for, er av svært god jordkvalitet.

– Kun fem prosent er av marginal kvalitet. Det viser at det sjelden gjøres en vurdering av jordbruksarealets egnethet til matproduksjon før det bygges ned. Jordbruksareal bygges til syneinsette ned på grunn av sin beliggenhet, uavhengig av øvrige kvaliteter, sier Strand.

fredv@statistisksentralbyro.no

INNENRIKS

Høyesterett sa nei til Breivik

ANDREAS BAKKE FOSS

Høyesterett avviste i går anken til terroristen Anders Behring Breivik i søksmålet han har anlagt mot staten.

Dermed blir Lagmannsrettens dom, som konkluderer med at Breiviks soningsforhold ikke er i strid med Den europeiske menneskerettskonvensjon, stående som rettskraftig.

De tre dommerne Hilde Indrebregm, Magnus Matningsdal og Arnfinn Bårdsen i ankeutvalget mener ingen deler av massedrapsmannens anke har utsikter til å vinne frem i Høyesterett.

De mener samtidig at saken heller ikke reiser spørsmål om tollingen av Den europeiske menneskerettskonvensjon (EMK) som ikke allerede er tilstrekkelig avklart gjennom praksis fra Den europeiske menneskerettsdomstol (EMD).

«Potensielt skadelig» Ankeutvalget i Høyesterett sier det samlet sett ikke er tvil om at «Breiviks soningsforhold er meget tyngende, og potensielt sett også skadelige for ham».

De mener samtidig at det i det store og hele ikke er mer tyngende enn det som følger av at Behring Breivik soner en lang forvaringsdom, og at han på flere plan har representert, og fortsatt representerer, en uvanlig høy risiko for meget alvorlige hendelser.

Lagmannsretten konkluderte med at sikkerheten så langt ikke har kunnet ivaretas tilfredsstillende ved bruk av alternative, mindre belastende virkemidler.

Breivik anker videre Anders Behring Breiviks forsvarer var forberedt på avslaget og vil fremme klage til Den europeiske menneskerettsdomstolen.

VERDEN

Oljeprisen faller videre

Oljeprisen falt i går for andre dag på rad og lå på ettermiddag på 47,7 dollar fatet. En viktig årsak er at det onsdag kom nye tall for USAs lagre av råolje. De hadde vokst, stikk i strid med forventningene om et fall. Større oljeeksport fra Nigeria har trolig også bidratt til nedgangen. (NTB)

Trenger oppsiktsvekkende bilder for å få oppmerksomhet

2012. Jordbruk ved Hobølelva
ved Neset. Hobøl kom., Østfold.
Foto: Oskar Puschmann, NIBIO.

2017. Nye E18.

2000.
Hogstad gård i Sørådalen. Nærøy kom., Nord-Trøndelag.

2010.

22 %

+ 78 %

= 100 %

Vanskelig å argumentere mot trygg gangvei for skolebarn

1998. Haga. Nes kom., Akershus.

2011.

Vanskelig å motsi bygging av nytt syke- og aldershjem

1978. Moereika på Moerjordet,
Ås kommune, Akershus.

Foto: Johannes Thorvaldsen, © Ås kommune.

2008. Moereika og
Moertunet sykehjem.

Vanskelig å motsi
nedbygging av
allerede nedlagt jord

2001. Tuedalen.
Os kommune, Hordaland.

2011.

Vanskelig å motsi nedbygging av «små inneklemte jorder»

2001. Liknes. Kvinesdal
kommune, Vest-Agder.

= BIT FOR BIT UTBYGGING!

2011.

* **Jordressursar**

Areallet med **fulldyrka jord** har på 15 år gått tilbake med over 20 prosent per innbygger. Fallet er størst vest, nord og sør i landet.

750.000 mål dyrka jord borte på 15 år

Matjorda som er tilgjengelig for matproduksjon her i landet går kraftig tilbake. Foreldt på kvar og ein av oss er det nå over 20 prosent mindre fulldyrka jord enn i år 2000.

Medan det for 15 år sidan var rett under to mål fulldyrka jord per innbygger, er arealet nå nede i nær 1,5 mål per innbyggja. Samla har over 750.000 mål, eller over 100.000 fullskalige fotballbanar, blitt borte viser oversikta over fulldyrka jord frå Statistisk sentralbyrå (SSB). Det utgjer nær kvart tiendede mål fulldyrka jord.

– Går lågare sjølvforsyning
Nedgangen kjem som ein kombinasjon av nedbygging og byvekst i sentrale strøk og at dyrka jord går ut av drift i meir marginale jordbruksområde. Nytyrking har i liten grad bremsa nedgangen. Konsekvensen er følgelig forsakar at vår evne til å berolige eiga befolkning går ned.

– Nedgangen i fulldyrka jord er betydeleg og har gått over lengre tid. Resultatet er at sjølvforsyningsgraden går ned og svinginga held seg på same nivå som før. Utan nye tiltak vil utviklinga halde fram. Det er mogleg å bremse utviklinga, men det krev målretta tiltak mot områda med størst nedgang, seier seniorforskarar Jostein Vik ved forskingsstiftinga Norsk senter for bygdeforskning i Trondheim.

Sjølvforsyninga med mat går ned parallelt med nedgangen i fulldyrka jord. Delen av matforbruket som er produsert i norsk jordbruk på norsk terre har gått ned frå over 45 prosent for 15 år sidan til under 40 prosent dei siste åra, viser tal frå Helse- og ernæringsrådet.

Større børs, større jordtap
Størst nedgang i fulldyrka jord

er det på Vestlandet, i Nord-Norge og i Agder-fylka. Hordaland tappar dei meir enn kvart ferde mål med fulldyrka jord er borte på 15 år. Vik seier det truleg er ein sterk samanheng mellom avgangen i dyrka jord og områda med mange små og tungdrivne stykke med jord.

Hordaland er fylket der storleiken på skifta er minst med litt over fire mål i snitt. Det er derfor ikkje merkeleg at det er der avgangen er størst. Det er ein sterk samanheng mellom nedgang i dyrka jord og jordbruksstrukturen. I marginale område går jorda ut av drift raskast, seier Vik.

Storleiken på jordskifta på Vestlandet, Nord-Norge og i Agder-fylka ligg alle godt under landsnittet i gjennomsnitt, medan ein snittstorleiken er godt over snittet på Austlandet og Trøndelag. Det viser tal frå Norsk Institutt for bioøkonomi (NIBIO).

STØRRE JORDTAP
«Om ein legg meir vekt på rask strukturutvikling, så kan nedgangen i dyrka jord gå raskare.»

JOSTEIN VIK
SENIORFORSKAR MED TITTELGRAD OG HEDERSDOKTOR I
KONSTRUKTIVT LEDAR

– Utviklinga mot større og færre bruk er ein villa politikk for å effektivisere jordbruket, men utviklinga fører til at meir av jorda går ut av drift. Med større bruk blir den relative ulempa med å drive på små skifte i marginale område større, seier Vik.

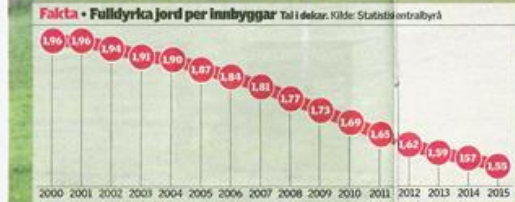
Han viser til at bruk på 200 mål, som er snittet i dag, må drive 40 jordstykkje om skifta i snitt er på fem mål kvar. Der skifta er 20 mål i snitt held det med ti jorde.

– **Korleis spelar regjeringas politikk inn?**
– Det har gått tydelege signal om at dei vil stimulere større bruk, men strukturutviklinga er ikkje noko denne regjeringa har funne på. Utviklinga har gått i lang tid. Om ein legg meir vekt på rask strukturutvikling, så kan nedgangen i dyrka jord gå raskare, seier Vik, som derimot og trekker fram at tilgangen på alternantiv arbeid, teknologisk utvikling, større maskinar, færre bønder og naturgitte forhold og er viktige faktorar.

– Treng målretta innsats
Vik seier nedgangen i fulldyrka jord bør bremast om ein skal nå målet til Stortinget om auke matproduksjon på norske ressursar.

– Det kan skje ved å målrette tiltaka meir. Differensierte satsar etter storleiken på skifta trur eg kan vere ein god idé. Skal ein halde oppe produksjonen sjølv med mindre areal, så må vi òg få større svinging i av jorda. Det er derimot ikkje den utviklinga vi har sett den siste tida, snarare tvert imot ser vi ei ekstensivering. Skal matproduksjonen auke, så må ein ta grep, seier Vik.

Bjarne Bekkedien ASSE
bjarne.asse@nations.no

Jordressursar: Nedgangen i fulldyrka jord går raskast på Vestlandet, i Agder-fylka og i Nord-Norge. Her frå Sørnynen på Sørvestre i Møre og Romsdal, eit fylke som òg har mista over 65.000 mål på 15 år.

Bondetoppar krev tiltak for å snei nedgangen i dyrka jord

Utviklinga går stikk motsett veg av måla til Stortinget, åtvarar bondetoppar, som krev tiltak for å stoppe tap av dyrkajord.

Nedgangen i fulldyrka jord på vel 750.000 mål på 15 år, over 20 prosent per innbygger, får leiarane i bondesorganisasjonane til å slå alarm.

– Nedgangen er frykteleg stor og utviklinga er alarmerande. Norge ligg veldig dårleg an frå før med lite dyrka jord per innbygger. Matforsyninga vår blir meir sårbar. Nedbygging av jord og nedleggning av gardsbruk må stoppest, seier leiar Merete Furuberg i Norsk Bondo- og Småbrukarlag.

– Stikk motsett
Leiar Lars Petter Bartnes i Norges Bondelag seier nedgangen står i skarp kontrast til måla som Stortinget har sett seg.

– Stortinget har sagt at vi skal auke matproduksjonen på norsk

matjord, men det er det stikk motsette som skjer. Vi gjer oss meir avhengige av å importere mat og fibr. Dette er eit varsku til både Stortinget og oss alle. Vi tar situasjonen alvorleg. Det ber regjeringa òg gjere, seier Bartnes.

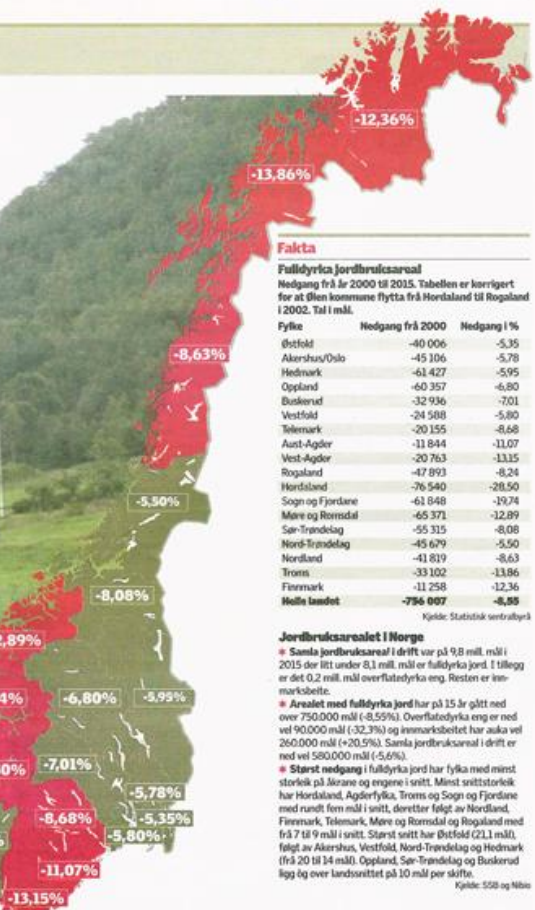
– Må snu utviklinga
Bondetoppane krev tiltak for å snu utviklinga og seier det vil bli eit sentralt punkt i årets jordbruksoppgjer.

– Det må setjast inn målretta tiltak for å snu utviklinga. Finansieringa av landbrukspolitikken må styrkast, seier Bartnes

å drive dei små og litt vanskelege areala. Distriktverket må styrkast og budjettoverføringane til små og mellomstore bruk må styrkast, seier Bartnes.

MERETE FURUBERG
LEIAR I NORSK BONDO- OG SMÅBRUKARLAG

Jordbruksressursane i Norge
• Samla jordbruksareal i drift var på 9,8 mill. mål i 2015 der litt under 8,1 mill. mål er fulldyrka jord. I tillegg er det 0,2 mill. mål overfulldyrka eng. Resten er inmarksbelt.

• Areallet med fulldyrka jord har på 15 år gått ned over 750.000 mål (-8,55%). Overfulldyrka eng er ned til 90.000 mål (-32,3%) og inmarksbeltet har auka til 260.000 mål (+20,5%). Samla jordbruksareal i drift er ned til 580.000 mål (-5,6%).

• Størst nedgang i fulldyrka jord har fylke med minst storleik på årene og engene i snitt. Minst snittstorleik har Hordaland, Agderfylka, Troms og Sogn og Fjordane med rundt fem mål i snitt, deretter fylga Nordland, Finnmark, Telemark, Møre og Romsdal og Rogaland med frå 7 til 9 mål i snitt. Størst snitt har Østfold (21,1 mål), følgd av Akershus, Vestfold, Nord-Trøndelag og Hedmark (frå 20 til 14 mål), Oppland, Sør-Trøndelag og Buskerud ligg òg over landsnittet på 10 mål per skifte.

Kilde: SSB og NIBIO

Alle vil egentlig bo i vakre landskap

2000. Bjørmangveien m. Skogn.
Levanger kom., Sør-Trøndelag.

Foto: Oskar Puschmann, NIBIO.

2017.

Jordvern: En kamp mot nedbygging

By- og tettstedsvekst

1963: Rønvikjordet i Bodø by. Foto & © Aune Kunstforlag.

2004.

1868–2015: Kongsberg.

1884–2004: Lærdal.

1889–2004: Hammerfest

1910–2010: Røst, Lofoten.

1926–2014: Svelvik

1948–2006: Alvdal.

1968–2005: Bodø.

2008–2012: Ås

Jo raskere trafikken går gjennom Oslo, dess mer øker folks pendleavstand til Oslo

2008 – 2015. Dagtrafikk og tunnel gjennom Oslo sentrum.

2009 – 2015. Avvikling av trafikkmaskinen *Bispelokket*.

Bedre samferdsel øker pendleravstanden som igjen øker utbyggings- presset på matjord i bynære tettsteder

2000. Vikevåg på Rennesøy. Rogaland.

Foto: Arne Lyshol, FMLA Rogaland.

2014.

Samferdsel – største forbruker av åkerjord

2003. Jordbruk ved Kvakestad,
Askim kommune, Østfold

2005: Nye E18.

Tilbakeblikk: For å dokumentere i dag det som er borte i morgen

2012. Jordbrukslandskap nær Elvestad. Hobøl kommune, Østfold.
Foto: Oskar Puschmann, NIBIO.

2015.

«40 millioners jordet»

Nedbygging langs sentrale motorveier

2008. Ved Karlshus. Råde kom.,
Østfold. Foto: Oskar Puschmann, NIBIO.

2017.

Et jorde er et ubebyggt areal som gjennom århundrer *midlertidig* er brukt til matproduksjon

2006. Moerfeltet. Ås / Akershus.
Foto: Oskar Puschmann, NIBIO.

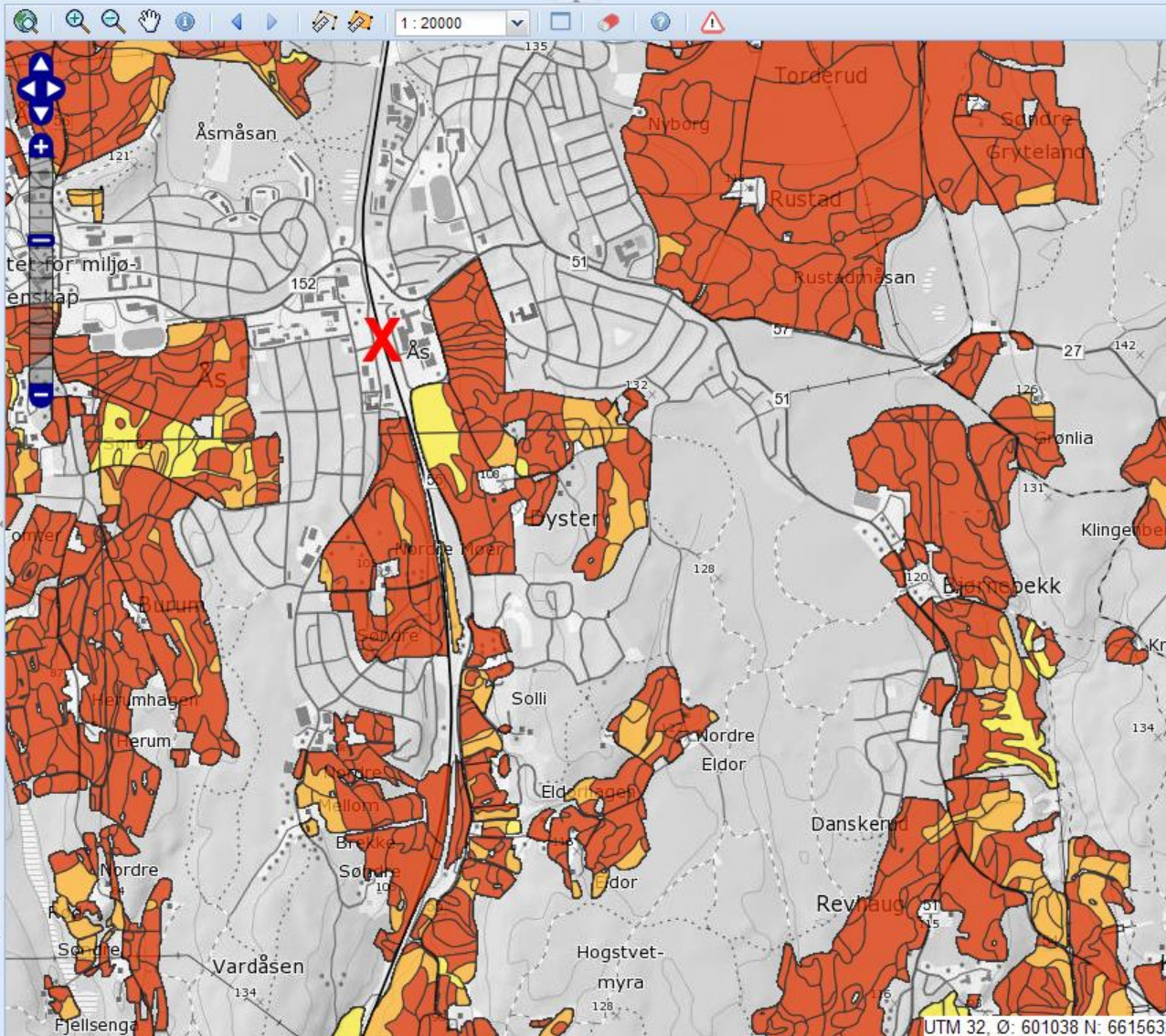
2015.

Kartlagene Tips Hjelp

- Kartlag
- Bakgrunnskart
- Skog og landskap
 - Markslag (AR5)
 - Markslag (DMK)
 - Arealressurser (AR 50)
 - Arealressurser (AR 250)
 - CORINE Land Cover
 - Jordkvalitet
 - Jordkvalitet
 - Jordsmonn
 - Vegetasjon
 - Landskap
 - Betelag
 - Skog
- Historiske kart
- Basisdata
- Eksterne

Last ned data Skru av alle

- Geografisk søk
- Lagre/Skriv ut
- Tegn i kartet

Tegnforklaring

- Jordkvalitet
- Svært god jordkvalitet
- God jordkvalitet
- Mindre god jordkvalitet

Om kartene

- Flybildeprosjekter
- Satskog
- AR5 Endringsanalyse
- Andre tjenester
- Driftsmeldinger

Fullført

Jordvern: Fortetting kontra nedbygging

2006. Eneboliger i Raveien, Ås sentrum.
Ås kom., Akershus. Foto: O. Puschmann, NIBIO.

2016. Fortetting med boligblokker i
Raveien, Ås sentrum. F.: O. Puschmann, NIBIO.

2017.

Økt tilrettelegging i sentrale strøk fører til økt fraflytting i distriktene

2009. Moerjordet, Ås kom.

2012. Moerfeltet.

Flyttestrøm fra utkant til tilrettelagte sentrum

Nåtid. – Et sted i Utkants-Norge.

Foto: Oskar Puschmann, NIBIO.

Nåtid – og framtid.

Dokumenter det dere vet skal komme!!!

2002. Boligbebyggelse og landbruk.
Melhus kom., Sør-Trøndelag.

Foto: Roald Dørum, Melhus kommune.

2017. Nye E6.

* Matjord

Bønder i Trøndelag må gi slepp på 140 mål til ny **motorveg**. Kristian Leistad seier jorda nett er blitt dyrkbar etter første utbygging.

Dyrka mark vik for E6

MALVIK. Trasseen som ligg mellom Trondheim og Lufthamna i Værnes er 22 kilometer og har ein prislapp på 4,4 milliardar. Ved Leistad i Malvik skal eit vegkryss utvidast frå ein tofeltsveg til ein firefeltsmotorveg. Kryasset ligg midt i landbruksarealet til Kristian Leistad, som produserer matkorn til Felleskjøpet.

– Eg reknar med at me mister 40 til 60 mål av arealet på garden til utbygginga. Det er kostbart areal for oss som driv så nærme Trondheim.

Imngrep i jorda
Leistad hugsar tida då dagens veg blei bygd i 1989, og etterlys eit langsiktig perspektiv på vegbygginga.

Farfaren min reagerte på at dei ikkje bygde vegen større allerede på 80-talet. Det er berre vel 25 år sidan sist ein arbeidde her. Det som utror oss mest, er arealet som blir brukt til rigg og mel-lombels omkøyning. Areala med

dyrka mark frå førre utbygging er nett begynt å komme i god stand igjen, seier Leistad.

Vesler tunnel
Varsordfrar Knut Sjøvold (Sp) i Malvik meiner for lite er gjort for å sikra matjorda i planane til E6-vegen. Malvik kommune har 65 gardsbruk med 13.800 mål produktiv jordbruksareal. Av desse er det 20 gardsbruk som ligg an til å miste dyrka mark.

– Det er lagt opp til å bruke 140 mål med dyrka mark til vegutvidinga ifølgje planane. Det meste av dette er innanfor den første kilometeren i Malvik kommune når ein kjem frå Trondheim. Om ein byggjer tunnel på denne strekninga kan ein spare opp til 60 mål med jord, og skjerme ei heil bygd for støy. Miljørekskapen for arbeidet må bli betre, seier Senterparti-politikaren.

I lokalavis Malvik-Bladet tar han til ordet for kamp mot planane som han meiner kan gjerst mykje mindre belastande for matjorda. Leistad-kryasset er eit av det mest arealkrevjande områda i samband med utvidinga.

Mot utviding
I juni gjekk Miljøpartiet de Grønne ut med ei liste over vegprosjekt inn til store norske byar, der dei vill stoppe at vegane blir større enn slik dei er i dag. Hilde Opoku er fylkestandidat for MDG i Trondheim, og meiner at ei utbygging

Fakta
Vegutbygging
• 120 kilometer med veg mellom Trondheim til Steinkjer skal utvidast og moderniserast.
• Dagens veg ligg i eit jordbrukslandskap langs Trondheimsfjorden med høg verdi.
• Utbygginga mellom Ranheim og Værnes er første av tre delstrekningar og har planlagt byggiestart i 2018.

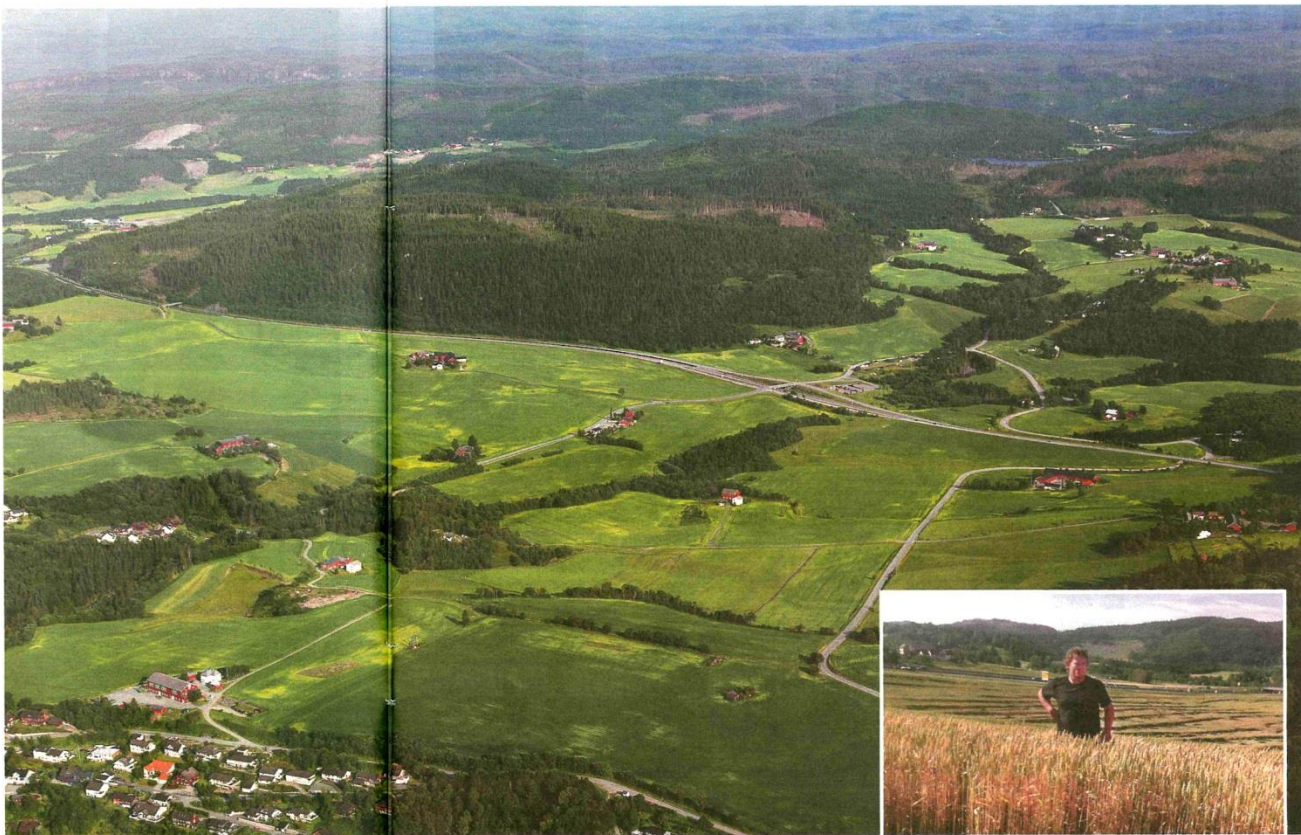
av E6 nordover frå Trondheim ikkje er nødvendig og at ein heller bør sette på å betre kollektiv- og transporttilbodet inn til byen.

– Me er for det som ligg i nasjonal transportplan, men er mot tillegget som foreslår at det skal komme ei kapasitetsauke på vegen. Det er mykje svingar og det vil igjen gå ut over trafikkryggleiken. Utbygginga tar jordbruksareal, fører til meir klimautslipp og skapar støy, seier Opoku.

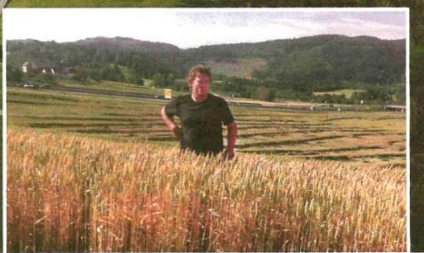
Arleg føresinn vel 5000 dekar dyrka jord på grunn av omlegging til andre formål. Regjeringa mål ligg i dag på å halde reduksjonen under 6000 dekar årlig.

– Det blir spist litt og litt av jordbruksareala i samband med utbyggingar. Me manglar ein statleg plan for jordvæna.

MAGNHILD STEINSLAND
maghild.steinsland@nattveien.no

Overraskelsesbilde: Området ved E6 der Kristian Leistad eig kornareal.

Åker: Dagens veg blei bygd i 1989, og arealet med dyrka mark frå førre utbygging er nett begynt å komme i god stand igjen, seier Kristian Leistad. FOTO MARIA LEISTAD VASSELLEN

Statens vegvesen: Umogleg å unngå landbruksareala

Vegvesenet håper på å bygge opp like mykje som dei tek.

I 2010 starta planlegging av utbygging og ny bygging av E6 mellom Steinkjer og Trondheim. Ifølgje måletsetninga til Samarbeidsavtalet for E6 Trondheim-Steinkjer skal strekninga på 120 kilometer skal utvidast med fire- og trefeltsveg i løpet av ein dei neste 15 år. Arbeidet er delt opp i tre delstrekningar frå Ranheim-Værnes, Kvithammar-

samband med konseptutvalsurdninga.

Snart klar
Reguleringsplan for den første delstrekninga mellom Værnes og Ranheim er snart ferdig og vil bli sendt ut på høyring til Malvik, Sjørdal og Trondheim kommune i september. I planarbeidet i forkant av reguleringsarbeidet blei bruken av landbruksareal til vegutviding vurdert til omkring 140 mål.

– Det er sida blitt gjort endringar i arealvala, mellom anna med

tanke på å minimera bruken av dyrka mark. Me kjem til å bygge nye jordbruksareal. Det er ikkje utenkeleg at me går i null når alt er ferdig. Me kan derimot ikkje

TORSTEIN RYENG
PLANLEGGINGSLEIAR STATENS VEGVESEN

GARANTERER IKKJE
«Me kan ikkje garantera at den enkelte bonde får like mykje før som etter»

garanterer at den enkelte bonde får like mykje før som etter, seier planleggingsleiar for arbeidet Torstein Ryeng. Vegvesenet vil bruke jordmas-

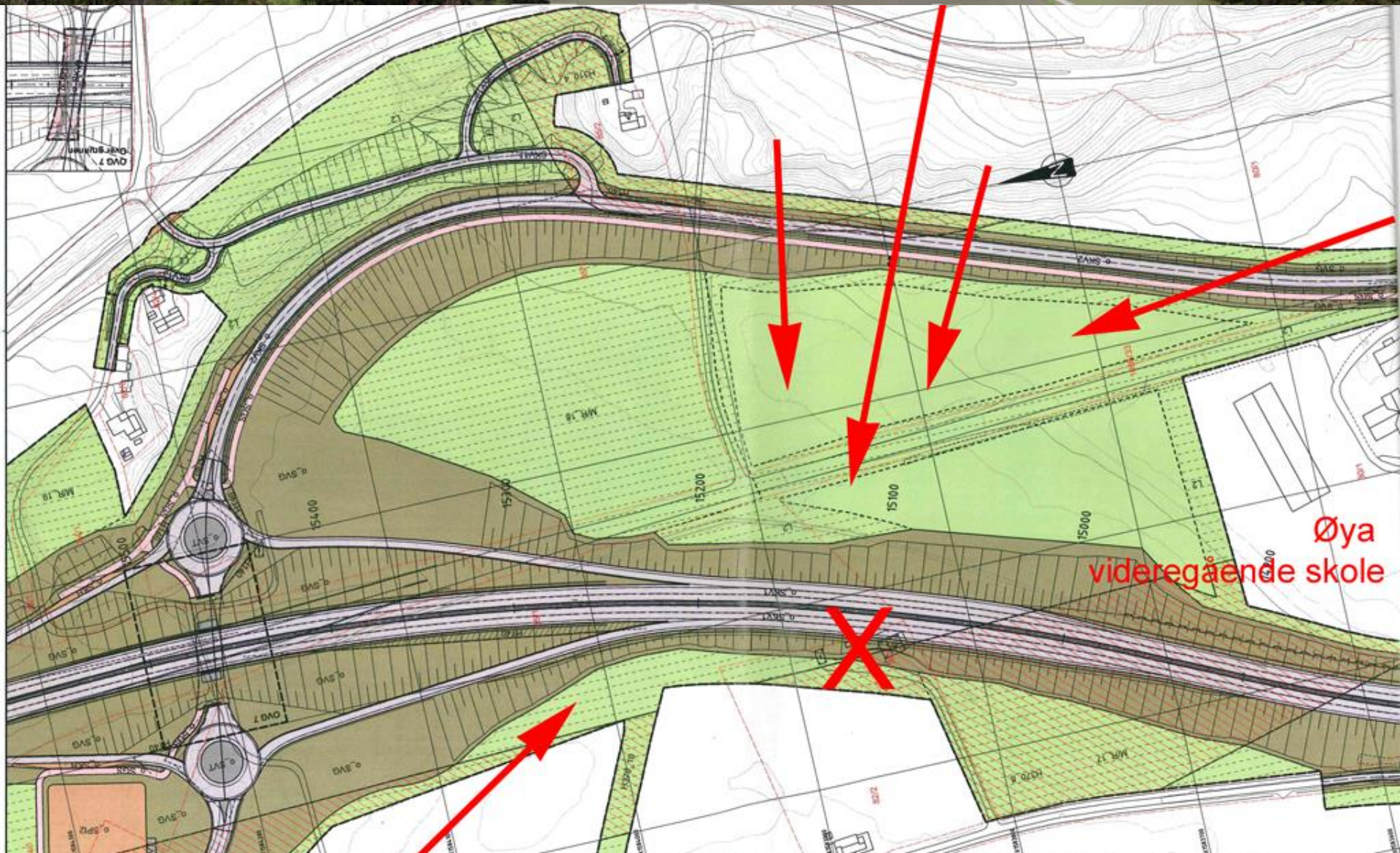
sane til å lage deponi som på sikt skal attførast til jordbruksareal.

– Stein- og jordmassar frå ny E6 trasé blir deponert ved landbruksareal som i dag blir nytta til skog eller har ugunstig terreng for kornproduksjon. Slik blir det oppnådd større samanhengende areal fulldyrka mark langs E6-trasseen mellom Ranheim-Værnes. Ved utbygging av E6 på slutten av 80-talet var det eit positivt arealrekneskap på omkring 40 dekar meir fulldyrka mark enn før utbygginga, seier ansvarleg

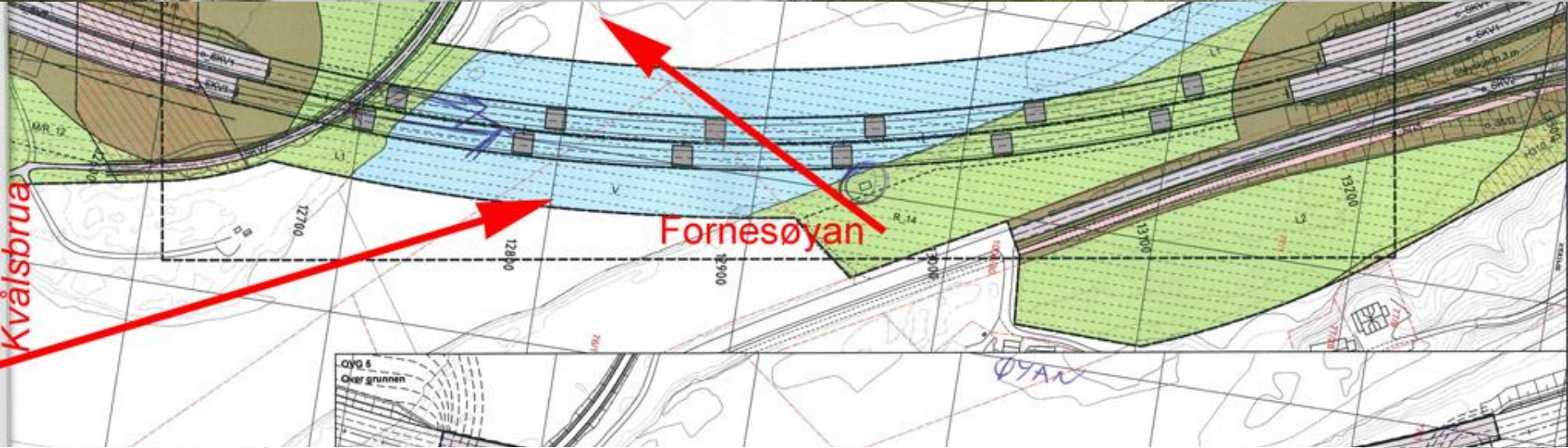
for planprosessen Hilde Marie Prestvik.

Vegen vidare
For den andre delstrekninga mellom Kvithammar-Åsen blir det arbeidd med kommunedelplan for den 22 kilometer lange vegen. Per dags dato blir det rekna at mellom 80 til 100 dekar med jordbruksjord vil gå med til bygginga på strekninga. Trasseen for siste delstrekning mellom Åsen-Steinkjer er enda ikkje bestemt.

«Om ein byggjer tunnel på denne strekninga kan ein spare opp til 60 mål med jord.»

Øya
videregående skole

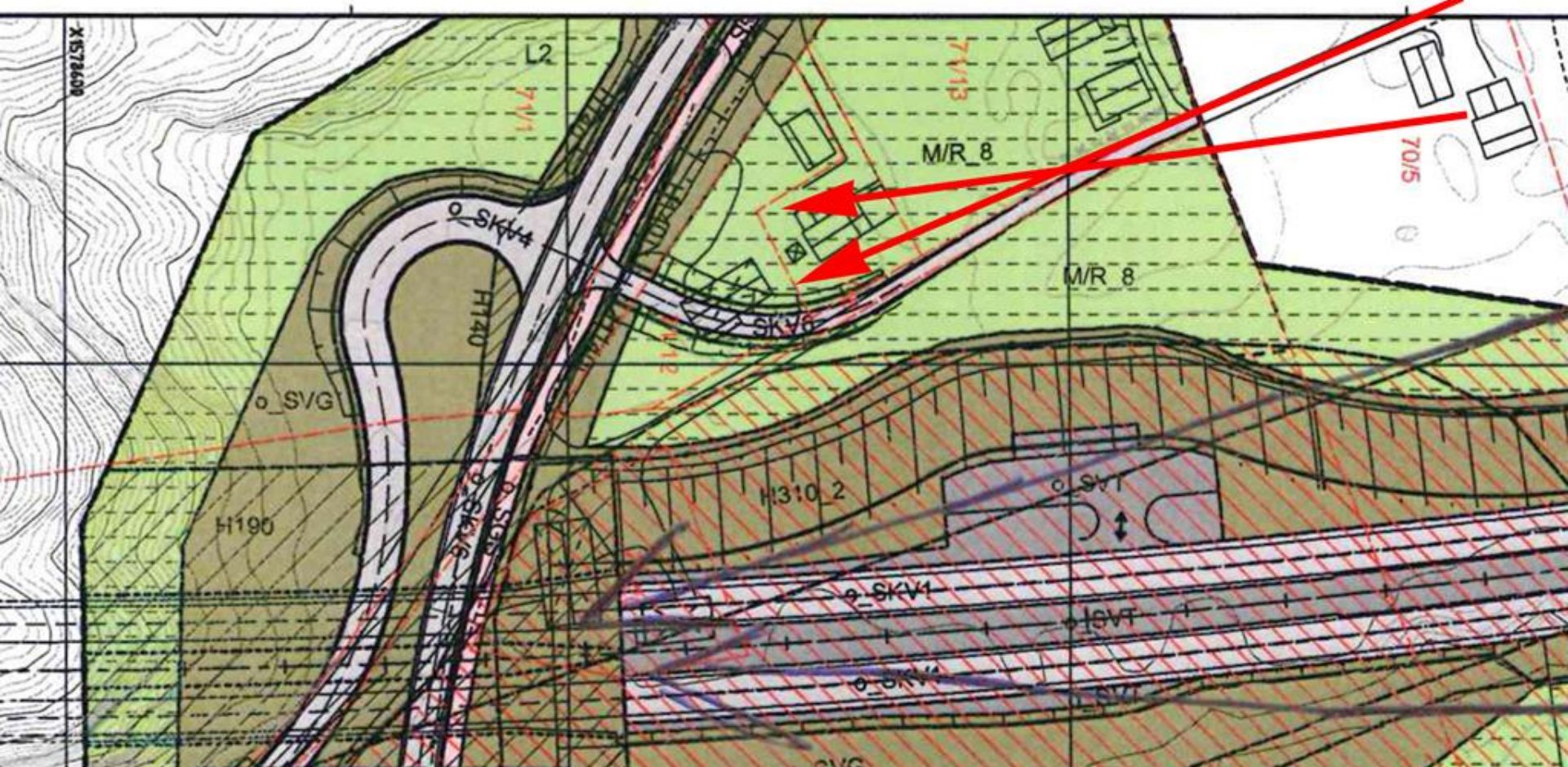
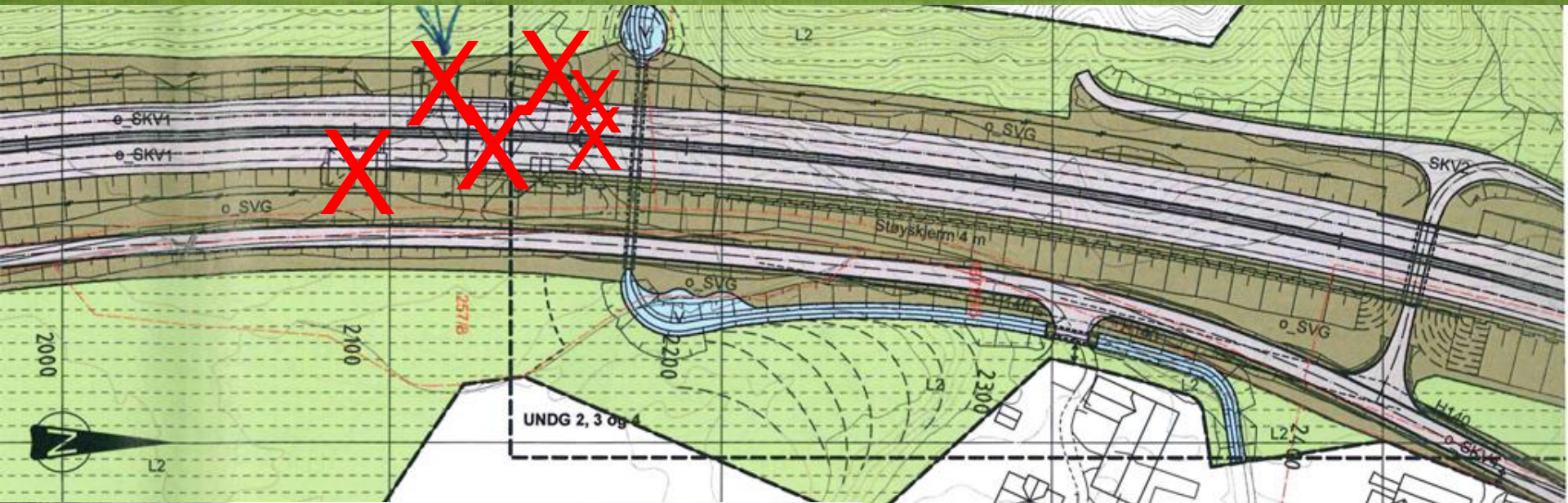
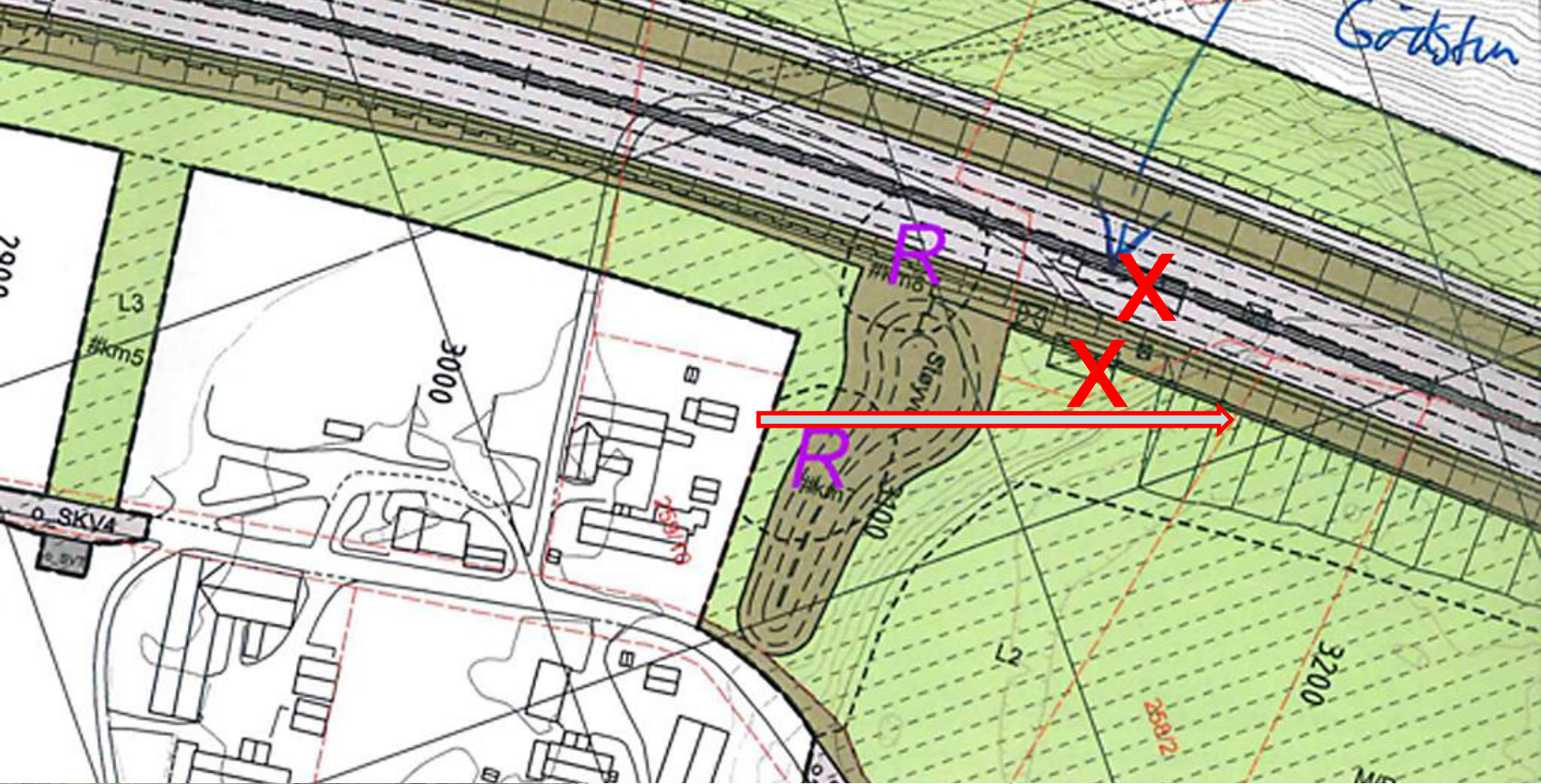
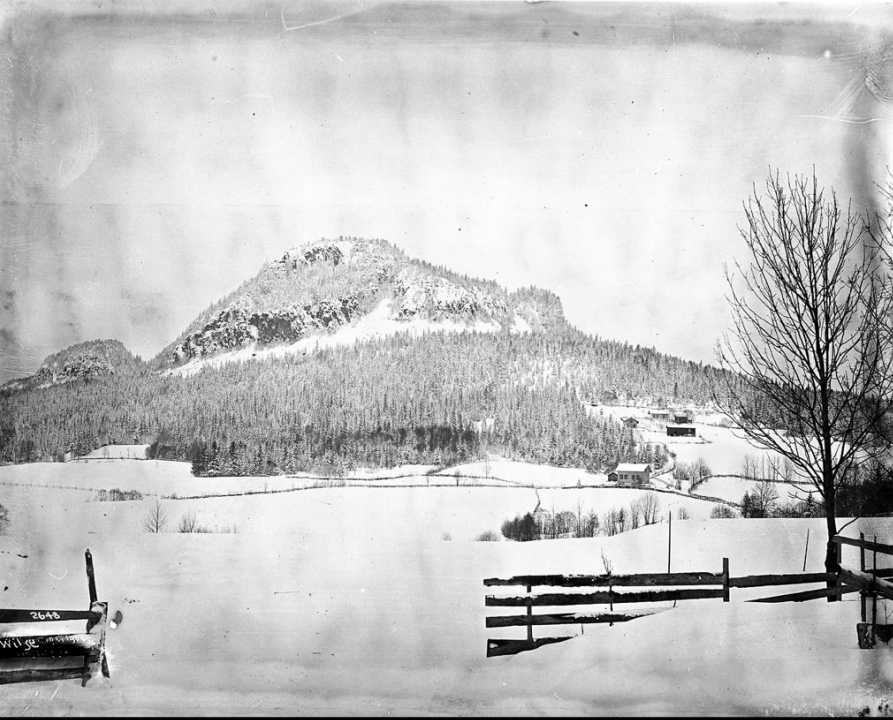

Foto: Bjørn Rangbru

Morgendagens byutvikling sett med gårsdagens briller

1904. Sandvika mot Kolsåsstoppen.
Bærum kommune, Akershus.

Foto: Anders Beer Wilse, Norsk Folkemuseum.

2016.

Jordvern: En kamp for å bevare respekten for mat og matproduksjon!

Takk for
oppmerksomheten...

Hvis matjord er vårt viktigste arvesølv...